

015516 / 1925

II

474

Sprawozdanie administracyjne

Wydziału Powiatowego powiatu
sępoleńskiego

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej
dla prowincji wschodnich
z dnia 13 grudnia 1872 r.

za rok 1925.

Drukarnia i Księgarnia Polska, Sp. z ogr. por.
Sępólno - Pomorze.

474

Sprawozdanie administracyjne

Wydziału Powiatowego powiatu
sępoleńskiego

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej
dla prowincji wschodnich
z dnia 13 grudnia 1872 r.

za rok 1925.

Drukarnia i Księgarnia Polska, Sp. z ogr. por.
Sępólno - Pomorze.

Spis treści

Wstęp

015516

Stosownie do § 127 ordynacji powiatowej z dnia 13. XII. 1872 r. przedkłada Wydział Powiatowy Sejmikowi Powiatowemu sprawozdanie administracyjne za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1925 r.

I. Ogólne.

W roku sprawozdawczym gościł powiat sępoleński w swych granicach najwyższego przedstawiciela Województwa Pomorskiego i reprezentanta Rządu Polskiego Pana Dr. Stanisława Wachowiaka, przybywającego na wizytację powiatu, która odbyła się dnia 14 września.

Nie można pominąć faktu, że obywatelstwo powiatu dołożyło starań, aby tak wysokiego Dostojnika przyjąć godnie, co wywarło na Panu Wojewodzie wrażenie dodatnie, z czego podziękowania ogłoszono w Orędowniku № 38, a szczególnie w № 39 ogłoszono po otrzymaniu od Pana Wojewody treści następującej :

„Wizytacja powiatu, jaką odbyłem w charakterze przedstawiciela Rządu przekonała mnie o szczerych i serdecznych uczuciach ludności do Państwa. Stwierdziłem też naocznie, że mimo trudności ekonomicznych na wszystkich polach życia społecznego jest postęp niezaprzeczony. Wszędzie widać pracę, patriotyzm i wiarę w przyszłość. Cieszę Cię z tego szczerze.

Proszę Pana, Panie Starosto, aby Pan zechciał podziękować całej ludności powiatu za tyle mi okazanego serca. Wzajemne zaufanie jest gwarancją, że praca w powiecie postępować będzie ku pożytkowi obywateli i chwale ukochanej Ojczyzny.

Toruń, dnia 16 września 1925 r.
L. dz. W. 655/25.

WOJEWODA
(—) Dr. Wachowiak.

II. Statystyka.

Statystyka podana w sprawozdaniu za rok 1922 nie uległa jakiegokolwiek poważniejszej zmianie.

III. Starosta i Deputowani.

Administracją powiatu kieruje od dnia 17. XI. 1924 r. p. Starosta Ludwik Dzwonkowski, jako deputowani są jeszcze pp. Tomasz Komierowski z Komierowa i Łucjan Prączyński z Skarpy.

IV. Sejmik Powiatowy.

Skład Sejmiku Powiatowego w ostatnim roku swej kadencji przedstawia się następująco :

Przewodniczący : Starosta Sępoleński Ludwik Dzwonkowski
członek I. deputowany Tomasz Komierowski — Komierowo
" " Lucjan Prądyński — Skarpa
" Franciszek Szumiński — Piaseczno
" Kasper Rajewski — Kamień
" Jan Kabat — Więcbork
" Wilhelm Pilchowski — Kamień
" Aleksy Masiak — Więcbork
" Jakób Gapa — Witkowo
" Fryderyk Gorl — Witunia
" Bernard Braka — Płocicz
" Edmund Jagielski — Sępólno
" Władysław Gołębiowski — Sępólno
" Aleksy Klein — Sępólno
" Juljan Gliszczyński — Zboże
" Traugot Musolf — Wielowicz
" Antoni Bierwagen — Sępólno
" Hans Jürgens Wilkens — Sypniewo
" Ks. Proboszcz Jan Bruski — Lutowo.

Na miejsce zmarłego w dniu 21. II. 1925 r. członka Sejmiku śp. Wojciecha Karzyckiego burmistrza z Kamienia, Rada Miejska w Kamieniu wybrała następnego z listy Stanisława Potulskiego z Kamienia, który jednakże nie został wprowadzony jako członek Sejmiku, gdyż nie przybył na jedno z następnych posiedzeń Sejmiku. Na zarządzenie Wydziału Powiatowego i Pow. Komisji Wyborczej (patrz Orędownik № 49 z dnia 17. X. 1925 r. odbyły się wybory do Sejmiku Powiatowego dnia 13. XII. w okręgach wiejskich, zaś przeprowadzenie wyborów pośrednich przez Rady Miejskie jako okręgów miejskich wyznaczono na 10. I. 1926 r. W roku 1925 zwołano 8 posiedzeń Sejmiku i to dnia 22. I., 12. III., 21. III., 8. IV., 7. V., 30. VIII. i 17. XI. 1925 r., na których przedłożono Sejmikowi 77 spraw do załatwienia w tem 68 uchwał. Zwołane posiedzenie Sejmiku na dzień 7 maja się nie odbyło, ponieważ nie przybyła dostateczna ilość członków. Treść uchwał z każdorazowych posiedzeń Sejmiku ogłoszono w Orędowniku Urzędowym.

V. Wydział Powiatowy.

Skład członków Wydziału Powiatowego :

p. Starosta Dzwonkowski jako Przewodniczący		
p. Tomasz Komierowski — Komierowo		} członkowie
p. Jan Kabat	Więcbork	
p. Kasper Rajewski	Kamień	
p. Bernard Braka	Płocicz	
p. Antoni Bierwagen	Sępólno	

P. Wilkens z Sypniewa złożył swój mandat jako członek Wydziału Powiatowego, co przyjął Sejmik Powiatowy do zatwierdzającej wiadomości na posiedzeniu w dniu 12. III. 1925 r.

Posiedzeń Wydziału Powiatowego odbyło się 10, na których załatwiono 250 spraw (przedłożono 246 spraw) w tem jedna sprawa w sprawie utrzymania drogi publicznej z § 56 ustawy o właściwości władz z dnia 1 sierpnia 1883 r.
Dziennik biurowy Wydziału Powiatowego wykazuje 10 407 numerów.

VI. Urzędnicy Wydziału Powiatowego.

A. Biuro Wydziału Powiatowego.

- 1) Naczelnny sekretarz Wydziału Powiatowego p. Ledziński Franciszek
- 2) sekretarz " " p. Bukolt Teodor
- 3) referent dla spraw podatkowych p. Łowiński Aleksy
- 4) asystent Wydziału Powiatowego p. Twarogowski Stanisław
- 5) registrator " " p. Retmański Aleksander
- 6) 2 siły pomocnicze, 1 maszynistka, 1 telefonista.

B. Urzędnicy Powiatowej Kasy Komunalnej i Oszczędności.

- 1) dyrektor p. Bruski
- 2) kasjer p. Młodzianowski Walerjan
- 3) ksiązkowa K. Kom. p. Wiśniewska Marta
- 4) " K. O. p. Kowalska Franciszka
- 5) ksiązkowy K. O. p. Brandt Konrad
- 6) " K. O. p. Fiedler Romuald
(od 1. XII. 1925 r.)
- 7) 2 siły pomocnicze.

Rozkład pracy.

L. p.	Nazwisko kierownika	Zakres pracy
1.	Ledziński I. sekr. Wydz. Pow.	Nadzór i kontrola wszelkich przez Wydział Powiatowy załatwianych spraw, administracja majątku powiatowego, sprawy personalne, sprawy policyjne wymagające orzeczenia Koleg. Wydz. Pow., sprawy do posiedzeń Wydziału i Sejmiku Powiatowego, sprawy likwidacji powiatu złotowskiego, sprawy poufne.
2.	Bukolt II. sekr. Wydz. Pow.	Sprawy: wójtów, sołtysów, urzędu stanu cywilnego, położnych obwodowych, polowania koncesyjne, ubogich, głuchoniemych, umysłowo chorych, wszelkie sprawy dot. administracji gmin, rakarni, premjowanie kłaczy, licencji, szkolne i sprawy do Orędownika Pow.
3.	Łowiński ref. dla spraw podat.	Wszelkie sprawy podatkowe i opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej.

L. b.	Nazwisko kierownika	Zakres pracy
4.	Twarogowski asystent Wydz. Pow.	Sprawy przewłaszczeniowe i likwidacyjne, sprawy rentowe (sekcji od wypadków w rol- nictwie) oraz sprawy Pow. Rady Opieki Społ.
5.	Retmański registrator	Registratura i biblioteka Wydziału Pow.
6.	Szpręga Augustyn Kier. Pow. Zarz. Drog.	Biuro Powiatowego Zarządu Dróg.

Administracja Wójtostw.

Obwody wójtowskie zostały niezmienione.

L. b.	Obwód wójtowski	Wójt	Zastępca
1.	Lutowo	Domek Tomasz, Lutowo	Skwarc Konstantyn, Lu- tówko r. I.
2.	Duża Cerkwica	Daroń Jan, Kamień folw.	Weyna Maciej, Kamień
3.	Iłowo	Rosiński Bernard, Sypniewo	wakat
4.	Jastrzębiec	Bielawski Józef, Jastrzę- biec folw.	Łuczyński Waclaw, Karo- lewo
5.	Lutówko r. I.	Skwarc Konstantyn, Lu- tówko r. I.	Murach Augustyn, Lutówko
6.	Komierowo	Komierowski Tomasz, Ko- mierowo	Siudziński Zdzisław, Ko- mierowo
7.	Nowydwór r. I.	Skwarc Konstantyn, Lu- tówko	Murach Augustyn, Lutówko
8.	Płocicz	Szumiński Franciszek, Pia- seczno	Barton Franciszek, Mała Cerkwica
9.	Zakrzewek	Seydak Mikołaj, Więcbork	wakat
10.	Orzełek	Jan Daroń, Kamień folw.	Jan Chwaliszewski, Ka- mień
11.	Suchorączek	Kania Ludwik, Suchorączek	Gliszczyński Juljan, Zboże
12.	Sypniewo	Rosiński Bernard, Sypniewo	Gracz Florjan, Sypniewo
13.	Waldowo	Prądyński Łucjan, Skarpa	Senske Augustyn, Wal- dowo k. S.
14.	Sośno	Bielawski Józef, Jastrzę- biec folw.	Łuczyński Waclaw, Karo- lewo folw.

P. P. Wójtowie pobierają w myśl uchwały Wydziału Pow. z dnia 1. XI. 1924 r. miesięczną remunerację w wysokości 4 groszy od duszy, z tego płacą odnośnie gminy 2 grosze zaś powiat dalsze 2 grosze.

Administracja Urzędów Stanu Cywilnego.

Obwody Urzędów Stanu Cywilnego pozostały niezmienione.

L. b.	Obwód Urzędu Stanu Cywilnego	Urządnik Stanu Cywilnego	Zastępca
1.	Sępólno	Jagielski Edmund, Sępólno	Kurzawa Konstantyn, Sępólno
2.	Duża Cerkwica	Adamiak Antoni, Kamień	Weyna Maciej, Kamień
2.	Orzelek	Daroń Jan, Kamień folw.	Ernest Paweł, Kamień
4.	Nowydwór r. I.	Kaźmierczak Wincenty, Dąbie	Grzenda Antoni, Nowydwór
5.	Wałdowo	Belwon Józef, Wałdowo,	Rybka Klemens, Wałdowo
6.	Komierowo	Siudziński Zdzisław, Komierowo folw.	Szajkowski Bolesław, Komierowo folw.
7.	Kamień	Ernest Paweł, Kamień	Weyna Maciej, Kamień
8.	Płocicz	Barton Franciszek, Mała Cerkwica	Kufel Ignacy, Mała Cerkwica
9.	Lutowo	Masiak Wincenty, Lutowo	Domek Tomasz, Lutowo
10.	Sypniewo	Kucharski Jan, Sypniewo	Gracz Florjan, Sypniewo
11.	Iłowo	Hildebrandt Józef, Iłowo folw.	Izbaner Hugon, Radońsk
12.	Sośno	Kuich Franciszek, Wielowicz	Łuczyński Waclaw, Karolewo
13.	Jastrzębiec	Bielawski Józef, Jastrzębiec folw.	Łuczyński Waclaw, Karolewo
14.	Więcbork	Lindecki Piotr, Więcbork	Młodzik Franciszek, Więcbork
15.	Lutówko r. I.	Skwarc Konstantyn, Lutówko r. I.	wakat
16.	Zakrzewek	Seydak Mikołaj, Więcbork	Pankau Jan, Więcbork

Wynagrodzenie dla urzędników Stanu Cywilnego wynosi 10 groszy od duszy rocznie.

Sądy Rozjemcze.

Na zasadzie ustawy pruskiej z dnia 29. III. 1879 r. (zbiór ust. prusk. 1879 str. 321) powołano sądy rozjemcze.

Urząd sędziów rozjemczych sprawują :

Nr.b.	Obwód rozjemczy	Imię, nazwisko i miejsce zamieszkania a) sędziego rozjemczego b) zastępcy
1.	Suchorączek	a) Dziarkowski Ignacy, gospodarz, Szynwałd b) Krause Andrzej, gosp., Wielowicz
2.	Płocicz	a) Barton Franciszek, Mała Cerkwica b) Kuffel Ignacy, gosp., Mała Cerkwica
3.	Sypniewa	a) Jahr Karól, Lubcza b) Kucharski, gosp., Sypniewo
4.	Łłowo	a) Hildebrandt Józef, gorzelany, Łłowo b) Izbaner Hugon, gosp., Radońsk
5.	Duża Cerkwica	a) Tarlach Paweł, Duża Cerkwica b) Karczyński Józef, Duża Cerkwica
6.	Zakrzewek	a) Ciepłuch Adam, gosp., Zakrzewska Osada b) Piotrkowski, Więcbork
7.	Komierowo	a) Siudziński Zdzisław, gorzelany, Komierowo b) Szajkowski, administrator, Komierowo
8.	Orzełek	a) Gracz Józef, gospodarz, Orzełek b) Tarlach Konrad, gosp., Orzełek
9.	Jastrzębiec	a) Stypa Mikołaj, gosp., Rogalin b) Szrajda, gosp., Jastrzębiec
10.	Sośno	a) Bielawski, dzierżawca, Jastrzębiec folw. b) Kwasigroch, gosp., Sośno
11.	Lutowo	a) Domek Tomasz, kołodziej, Lutowo b) Dobek Jan, Lutowo
12.	Nowydwór r. I.	a) Wenda Ambroży, gosp., Lutówko b) Murach Augustyn, gosp., Lutówko
13.	Lutówko	a) Wenda Ambroży, gosp., Lutówko b) Murach Augustyn, gosp., Lutówko
14.	Wałdowo	a) Rybka Klemens, oberżysta, Wałdowo b) Pronobis Jan, N. Wałdowo
15.	Sępólno	a) Marasz Łukasz, kapitalista, Sępólno b) Ołyński Michał, kupiec, Sępólno
16.	Więcbork	a) Lindecki, burmistrz, Więcbork b) Kabat Jan, właśc. ogrodn., Więcbork
17.	Kamień	a) Puterczak Józef, szklarz, Kamień b) Gmerek Jan, aptekarz, Kamień.

Podział obwodów położnych z przynależnymi miejscowościami.

W myśl uchwały Wydziału Powiatowego z dnia 10. IX. 1923 r. oraz uchwały Sejmiku Powiatowego z dnia 11. IX. 1923 r. podzielono obwody dla położnych następująco :

1. Obwód Sępólno Akuszerka obwodowa Stanisława Kobus, zamieszkała w Sępólnie, należące miejscowości : Sępólno, Sikorz, Piaseczno, Dziechowo i Trziany folw.
2. „ Więcbork Akuszerka obwodowa Anna Gramzińska, zamieszkała w Więcborku, należące miejscowości : Więcbork, Witunia, Zakrzewek, Zakrzewska Osada, Nowydwór leśn., Zboże, Suchorączek gm. i folw., Śmiłowo, Karolewo, Pęperzyn i Sitno.
3. „ Kamień Praktykuje akuszerka Ewa Jarzab, zamieszkała w Kamieniu, należące miejscowości : Kamień, Kamień folw., Duża Cerkwica, Mała Cerkwica, Obkas, Orzełek, Płocicz i Witkowo.
4. „ Komierowo Akuszerka obwodowa Marta Goła, zamieszkała w Przepalkowie, należące miejscowości : Komierowo gm. i folw., Niechorz, Przepalkowo gm. i folw., Wilkowo, Wałdowo, Wałdówko gm. i folw., Obodowo, Dębiny, Włosciborz, Skarpa, Zalesie gm. i folw. i Nowe Wałdowo.
5. „ Lutowo Praktykuje położna Stanisława Kobus, zamieszkała w Sępólnie, należące miejscowości : Lutówko, Lutówko nadleśn., Iłowo gm. i folw., Jazdrowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Radońsk i Lutowo.
6. „ Sypniewo Akuszerka obwodowa Leokadja Piekarska, zamieszkała w Sypniewie, należące miejscowości : Sypniewo gmina i folw., Lubcza i Jeleń.
7. „ Wielowiczek Akuszerka obwodowa Paulina Dorawa, zamieszkała w Wielowiczu, należące miejscowości : Wielowicz, Płosków, Szynwałd, Wysoka, Młynki, Jastrzębiec gm. i folw., Rogalin gm. i folw., Rostoki, Sośno gm. i folw.

W y k a z

radców sierót w miejscowościach należących do obwodu Sądu Powiatowego w Sępólnie w powiecie sępoleńskim.

L. b.	Miejscowość	Nazwisko radcy sierót i miejsce zamieszkania
1.	Sępólno	T. Piotrowski, Sępólno
2.	Kamień	Ks. Proboszcz Lessel, Kamień
3.	Dąbrówka	J. Behrend, Dąbrówka
4.	Duża Cerkwica	St. Słonckowski, Duża Cerkwica
5.	Dziechowo	K. Szews, Dziechowo
6.	Iłowo gm.	J. Młodzik, Iłowo
7.	Iłowo folw.	" " "
8.	Jazdrowo	A. Heiser, Jazdrowo
9.	Jeleń	M. Schülke, Jeleń
10.	Komierowo	J. Przybyła, Komierowo
11.	Komierowo folw.	M. Murach, Komierowo folw.
12.	Lutowo	M. Rzechtalski, Lutowo
13.	Lutówko	M. Wiese, Lutówko
14.	Mała Cerkwica	Fr. Barton, Mała Cerkwica
15.	Niechorz	Ignacy Kłodziński, Niechorz
16.	Nowe Wałdowo	J. Pronobis, Nowe Wałdowo
17.	Obkas	M. Chrapkowski, Obkas
18.	Orzełek	B. Szumiński, Orzełek
19.	Piaseczno	Fr. Szumiński, Piaseczno
20.	Płocicz	M. Dix, Płocicz
21.	Przepałkowo	M. Zimny, Przepałkowo
22.	Przepałkowo folw.	" " "
23.	Radońsk	R. Sommertag, Radońsk
24.	Sikorz	B. Sakwiński, Sikorz
25.	Sypniewo	J. Kucharski, Sypniewo
26.	Sypniewo folw.	" " "
27.	Wałdowo	J. Pronobis, Nowe Wałdowo
28.	Wałdówko gm.	J. Ziętkowski, Wałdówko
29.	Wałdówko folw.	" " "
30.	Wilkowo	A. Gackowski, Wilkowo
31.	Witkowo	J. Klinger, Witkowo
32.	Wiśniewa	Kaz. Kowalski, Lutowo
33.	Wiśniewka	J. Jędrzejek, Wiśniewka
34.	Włościborz	Giczela, Włościborz
35.	Zalesie gm.	J. Kiedrowicz, gm. Zalesie
36.	Zalesie folw.	" " "
37.	Kamień folw.	Ks. prob. Lessel, Kamień
38.	Lutówko nadl.	M. Wiese, gm. Lutówko
39.	Skarpa	Ł. Prądyński, Skarpa
40.	Trzciany	Robakowski, Trzciany.

Wykaz

radców sierót w miejscowościach należących do obwodu Sądu Powiatowego
w Więcborku

L. b.	Miejscowość	Nazwisko radcy sierót i miejsce zamieszkania
1.	Więcbork	J. Piotrkowski, Więcbork
2.	Dębiny	T. Jach, Dębiny
3.	Jastrzębiec gm.	P. Sowiński, Jastrzębiec
4.	Jastrzębiec folw.	J. Bielawski, Jastrzębiec folw.
5.	Lubcza	Jahr, sołtys Lubcza
6.	Nowydwór	A. Grzenda, Nowydwór
7.	Obodowo	P. Kujat, Obodowo
8.	Pęperzyn	Fr. Meller, Pęperzyn
9.	Płosków	R. Karamucki, Płosków
10.	Rogalin gm.	Stypa M., Rogalin
11.	Rogalin folw.	„ „
12.	Rostoki	Kwasigroch, Suchorączek
13.	Karolewo	W. Łuczyński, Karolewo
14.	Sitno	Meller, Pęperzyn
15.	Śmiłowo	Jul. Młodzik, Śmiłowo
16.	Sośno gm.	Kwasigroch, Sośno gm.
17.	Sośno folw.	„ „ „
18.	Szynwałd	P. Dyrka, Szynwałd
19.	Suchorączek	Kwasigroch, Suchorączek
20.	Suchorączek folw.	„ „
21.	Wielowicz	J. Seydak, Wielowiczek
22.	Wielowiczek	„ „ „
23.	Witunia	Fr. Białkowski, Witunia
24.	Wysoka	E. Wenda, Zboże
25.	Zakrzewek	Fr. Czeszewski, Zakrzewska Osada
26.	Zakrzewska Osada	„ „ „ „
27.	Zboże	J. Gliszczyński, Zboże
28.	Młynki	St. Kobus, Młynki.

Przeгляд wszelkich gmin i obszarów

L. p.	Gmina wzgl. obszar dworski	Liczba lud-ności	Obwód miejski wzgl. wójtowski	Poczta	Obwód Urzędu stanu Cywilnego
-------	----------------------------	------------------	-------------------------------	--------	------------------------------

a) Miasta.

1	Sępólno	3188	Sępólno	Sępólno	Sępólno
2	Kamień	1489	Kamień	Kamień	Kamień
3	Więcbork	2520	Więcbork	Więcbork	Więcbork

b) Gminy wiejskie.

1	Dąbrówka	580	Duża Cerkwica	Drożdzenica	Duża Cerkwica
2	Dębiny	220	Komierowo	Sośno	Komierowo
3	Duża Cerkwica	536	Duża Cerkwica	Kamień	Duża Cerkwica
4	Dziechowo	188	Płocicz	Sępólno	Płocicz
5	Howo	214	Howo	Howo	Howo
6	Jastrzębiec	72	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
7	Jazdrowo	250	Howo	Howo	Howo
8	Jeleń	104	"	"	"
9	Komierowo	70	Komierowo	Przepalkowo	Komierowo
10	Lutowo	570	Lutowo	Lutowo	Lutowo
11	Lutówko	320	Lutówko	Lutówko	Lutówko
12	Lubeza	596	Sypniewo	Sypniewo	Sypniewo
13	Mała Cerkwica	777	Płocicz	Kamień	Płocicz
14	Niechorz	332	Komierowo	Sępólno	Komierowo
15	Nowe Wałdowo	551	Wałdowo	Wałdowo	Wałdowo
16	Nowydwór	230	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
17	Obkas	265	Orzełek	Kamień	Orzełek
18	Obodowo	184	Komierowo	Sośno	Komierowo
19	Orzełek	640	Orzełek	Kamień	Orzełek
20	Peperzyn	637	Jastrzębiec	Więcbork	Jastrzębiec
21	Piaseczno	285	Płocicz	Sępólno	Płocicz
22	Płocicz	936	"	Kamień	"
23	Płosków	78	Sośno	Wielowicz	Sośno
24	Przepalkowo	110	"	Przepalkowo	"
25	Radzińsk	290	Howo	Lutowo	Howo
26	Rogalin	203	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
27	Rostoki	70	Suchorączek	Wielowicz	Więcbork
28	Sikorz	364	Płocicz	Sępólno	Płocicz
29	Sitno	634	Jastrzębiec	Sitno	Jastrzębiec
30	Śmiłowo	217	Suchorączek	Więcbork	Więcbork
31	Sośno	237	Sośno	Sośno	Sośno
32	Szynwałd	407	"	Wielowicz	Więcbork
33	Suchorączek	157	Suchorączek	Więcbork	"
34	Sypniewo	429	Sypniewo	Sypniewo	Sypniewo
35	Wałdowo	278	Wałdowo	Wałdowo	Wałdowo
36	Wałdówko	170	Komierowo	Przepalkowo	Komierowo
37	Wielowicz	259	Więcbork	Wielowicz	Sośno
38	Wielowiczek	136	Sośno	"	"
39	Wilkowo	280	Wałdowo	Duża Kłonia	Wałdowo
40	Witkowo	377	Orzełek	Kamień	Orzełek
41	Witunia	354	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
42	Wiśniewa	403	Lutowo	Lutowo	Lutowo
43	Wiśniewka	129	"	Sępólno	"

dworskich powiatu sępoleńskiego.

Obwód policji państwowej	Obwód Urzędu Katastralnego	Obwód Sądu Powiatowego	Parafje kościelne	
			katolickie	ewangelickie

Sępólno Kamień Więcork	Sępólno	Sępólno .. Więcork	Sępólno Kamień Więcork	Sępólno Kamień Więcork
------------------------------	---------------------	--------------------------	------------------------------	------------------------------

Kamień	S e p ó l n o	Sępólno	Dąbrówka	Dąbrówka	
Wielowicz		Więcork	Wałdowo	Sępólno	
Kamień		Sępólno	Kamień	Kamień	
Lutowo		..	Sępólno	Sępólno	
..		Sypniewo	Sypniewo
Więcork		..	Więcork	Wielowicz	Więcork
Lutowo		..	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Sypniewo	
Wałdowo		Wałdowo	Włóściborz
Lutowo		Lutowo	Sępólno
..	
Sypniewo		..	Więcork	Sypniewo	Sypniewo
Kamień		..	Sępólno	Kamień	Sępólno
Sępólno		Sępólno	..
Wałdowo		Wałdowo	Włóściborz
Sypniewo		..	Więcork	Więcork	Więcork
Kamień		..	Sępólno	Kamień	Kamień
Wałdowo		..	Więcork	Wałdowo	Sośno
Kamień		..	Sępólno	Kamień	Kamień
Więcork		..	Więcork	Więcork	Więcork
Sępólno		..	Sępólno	Sępólno	Sępólno
Kamień		Kamień	Kamień
Wielowicz		..	Więcork	Wielowicz	Sośno
Wałdowo		..	Sępólno	Wałdowo	..
Lutowo		Sypniewo	Grunowo
Więcork		..	Więcork	Wąweln	Sośno
..		Więcork	Więcork
Sępólno		..	Sępólno	Sępólno	Sępólno
Więcork		..	Więcork	Więcork	Więcork
..	
Wielowicz	Wąweln	Sośno	
..	Wielowicz	..	
..	Więcork	Więcork	
Sypniewo	..	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo	
Wałdowo	Wałdowo	Włóściborz	
..	
Wielowicz	..	Więcork	Wielowicz	Więcork	
..	Sośno	
Wałdowo	..	Sępólno	Wałdowo	Włóściborz	
Kamień	Kamień	Grunowo	
Więcork	..	Więcork	Więcork	Więcork	
Lutowo	..	Sępólno	Sępólno	Sępólno	
..	

L. p.	Gmina wzgl. obszar dworski	Liczba lud-ności	Obwód miejski wzgl. wójtowski	Poczta	Obwód Urzędu stanu Cywilnego
44	Włociborz	587	Wałdowo	Włociborz	Wałdowo
45	Wysoka	184	Suchorączek	Wielowicz	Więcbork
46	Zakrzewek	348	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
47	Zakrzewska Osada	450	"	Zakrzewek	"
48	Zalesie	113	Wałdowo	Pamiętowo	Wałdowo
49	Zboże	333	Suchorączek	Więcbork	Więcbork

c) Gminy folwarczne.

1	Howo	310	Howo	Howo	Howo
2	Jastrzębiec	140	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
3	Kamień	218	Orzełek	Kamień	Orzełek
4	Karolewo	141	Jastrzębiec	Sitno	Jastrzębiec
5	Komierowo	328	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
6	Lutówko nadl.	65	Lutówko	Lutówko	Lutówko
7	Młynki	96	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
8	Przepałkowo	247	Sośno	Przepałkowo	Sośno
9	Rogalin	92	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
10	Skarpa	183	Wałdowo	Sępólno	Wałdowo
11	Sośno	375	Sośno	Sośno	Sośno
12	Suchorączek	145	Suchorączek	Więcbork	Więcbork
13	Sypniewo	920	Sypniewo	Sypniewo	Sypniewo
14	Trzciany	194	Płocicz	Sępólno	Płocicz
15	Wałdówko	154	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
16	Zalesie	240	Wałdowo	Pamiętowo	Wałdowo

Obwód policji państwowej	Obwód Urzędu Katastralnego	Obwód Sądu Powiatowego	Parafje kościelne	
			katolickie	ewangelickie
Wałdowo	Sępólno	Sępólno	Wałdowo	Włociborz
Więcbork		Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Sypniewo		"	Więcbork	"
"		"	"	"
Wałdowo		"	Wałdowo	Włociborz
Więcbork	"	Sępólno	Sępólno	

Lutowo	Sępólno	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Więcbork		Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Kamień		Sępólno	Kamień	Kamień
Więcbork		Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Wałdowo		Sępólno	Wałdowo	Włociborz
Lutowo		"	Lutowo	Grunowo
Więcbork		Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Wałdowo		Sępólno	Wałdowo	Sośno
Więcbork		Więcbork	Wielowicz	"
Wałdowo		Sępólno	Wałdowo	Włociborz
Wielowicz		Więcbork	Wawelno	Sośno
Więcbork		"	Więcbork	Więcbork
Sypniewo		Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Sępólno		"	Sępólno	Sępólno
Wałdowo		"	Wałdowo	Włociborz
"		"	"	"

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

- 1) Tomasz Komierowski z Komierowa
- 2) Łucjan Prądzyński z Skarpy.

Zarząd Powiatowej Kasy Oszczędności.

- 1) Starosta Ludwik Dzwonkowski
- 2) Konstantyn Skware, nadleśniczy z Lutówka
- 3) Stanisław Sobierajczyk, kupiec z Sępólna
- 4) Jan Braka, kupiec z Więcborka
- 5) Józef Bielawski, dzierżawca dóbr Jastrzębiec

Komisja Rewizyjna Pow. Kasy Komunalnej.

- 1) Łucjan Prądzyński z Skarpy
- 2) Antoni Bierwagen z Sępólna
- 3) Aleksy Klein z Sępólna.

Komisja licencyjna.

- 1) Przewodniczący Józef Bielawski z Jastrzębca
- 2) zastępca Ludwik Kania z Suchorączka
- 3) ławnik Piotr Ziętak z Płocicza
- 4) ławnik Kujath z Płocicza

Komisja Przewłaszczeniowa.

- 1) Przewodniczący Starosta Ludwik Dzwonkowski
- 2) członek Jan Kabat z Więcborka
- 3) członek Antoni Bierwagen z Sępólna.

Bilans Powiatowej Kasy Uszczędności w Sępólnie na dzień 31 grudnia 1925 r.

Stan czynny: (Aktywa)

Stan bierny: (Pasywa)

1. Gotówka w kasie	1.396,40 zł
2. Pocztowa Kasa Oszczędności i Bank Polski	4.247,62 zł
3. Rachunek w bankach (dobro)	2.473,— zł
4. Papiery wartościowe własne	2.600,45 zł
5. Rachunki bieżące (dłużnicy) (120 kont)	289.104,68 zł
6. Pożyczki hipoteczne	197.772,39 zł
7. Pożyczki wekslowe	39.394,60 zł
8. Pożyczki gmin i korpor. (na skrypt dłużny)	58.267,63 zł
9. Rachunki przejściowe	4.706,05 zł
10. Nieruchomości	8.000,— zł
11. Ruchomości	4.000,— zł
12. Procenty zaległe z r. 1925	8.278,25 zł
<hr/>	
13. Dłużnicy tyt. udział. gwarancji	620.241,07 zł
<hr/>	
Razem:	777.220,59 zł

1. Wkłady oszczędnościowe (2799 kont)	448.984,60 zł
2. Rachunki bieżące (wierzyciele) (110 kont)	105.623,64 zł
3. Rachunki w bankach (dług)	10.168,22 zł
4. Redyskont weksli	13.250,— zł
5. Rachunki przejściowe	1.198,75 zł
6. Składki amortyzacyjne	519,80 zł
7. Do dyspozycji Sejmiku Powiatowego	25.152,06 zł
8. Fundusz zabezpieczenia	3.920,— zł
9. Fundusz rezerwowy	11.424,— zł
<hr/>	
10. Wierzyciele tyt. gwarancji	620.241,07 zł
<hr/>	
Razem:	777.220,59 zł

Rachunek zysków i strat.

Straty:	
1. Rachunek procentów	54.706,15 zł
2. Koszta administracyjne	32.453,65 zł
3. Strata kursowa na papierach wartościowych	3.977,30 zł
4. Odpisy: a) nieruchomości 372,22 zł	
b) ruchomości 586,60 zł	958,82 zł
5. Różne	638,13 zł
6. Czysty zysk	25.152,06 zł
<hr/>	
Sa:	117.886,11 zł

1. Rachunek procentów	82.025,96 zł
2. Różne	35.860,15 zł
<hr/>	
Zyski:	25.152,06 zł

Sa: 117.886,11 zł

Sępólno, dnia 1 marca 1926 r.

Zarząd

Powiatowej Kasy Oszczędności

(—) Dzwonkowski

Starosta i Przewodniczący

Powiatowa Kasa Oszczędności

(—) Brusi (—) Brandt

Zgodność bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat zaświadcza:

Sępólno, dnia 24 marca 1926 r.

(—) Jenek

Rewizor

Komun. Banku Kredytowego w Poznaniu

Zamknięcie Pow. Kasy Komunalnej w Sępólnie za rok 1924.

L. p.	Dział	Dochód	Rozchód	Nad- wyżka	Deficyt	Reszty w dochodzie
1	Remanent	4643 55		4643 55		
2	Administracja		1657 22		1657 22	
3	Administracja Wydz. Pow.	1565 05	62340 16		60775 11	
4	Administracja Kasy	2512 50	11211 70		8699 20	
5	Administracja Wójtostw	20874 30	19923 75	950 55		
6	Podatki powiatowe	173591 08	33328 22	140262 86		11906 60
7	Nieruchomości powiatowe	540 51	9257 95		8717 44	
8	Sprawy sanitarne		1218 42		1218 42	
9	Koszta pielęgnowania w Zakładzie	1392 20	4205 87		2813 67	
10	Kultura Krajowa		10084 56		10084 56	
11	Utrzymanie dróg	38983 96	35586 58	3397 38		180
12	Koszta procesowe		4327 70		4327 70	
13	Nakłady w interesie gmin		614		614	
14	Nieprzewidziane kwoty	6520 47	13224 47		6704	
	Suma	250623 62	206980 60	149254 34	105611 32	12086 60
	Rozchód	206980 60		105611 32		
	Remanent	43643 02		43643 02		

Powiatowa Kasa Komunalna w Sępólnie
(—) Bruski. (—) Wiśniewska.

Wykaz majątku (wzgl. długów) powiatu.

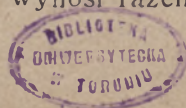
1)	Wartość nieruchomości I. około	30.000,— zł
2)	„ „ II. „	15.000,— zł
3)	„ „ III. „	5.000,— zł
4)	„ „ w Wałdowie	4.000,— zł
5)	„ piwnicy i cystern do benzyny	4.000,— zł
6)	„ lasu Wojaków	około 1.800,— zł
7)	„ inwentarza biurowego	10.000,— zł
8)	„ dwóch koni wyjazdowych	1.500,— zł
9)	„ samochodu osobowego	18.000,— zł
10)	„ 1 wołanta, 1 samojazdu z szorami	4.000,— zł
11)	„ ambulatorjum	9.000,— zł
12)	„ dwóch koni roboczych z szorami	700,— zł
13)	„ dwóch wozów roboczych i kuły	1.000,— zł
14)	„ roweru służbowego	100,— zł
15)	„ drzew owocowych	5.000,— zł
16)	„ narzędzi szosowych i materiałów budowlanych	3.500,— zł

Razem: 112.600,— zł

D Ł U G I: W Pow. Kasie Oszczędności

2.700,— zł

Majątek wynosi razem, po potrąceniu długu 109.900,— zł

S p r a w o z d a n i e z działalności Powiatowego Zarządu Drogowego w roku administracyjnym 1925.

A. Zarząd dróg powiatowych.

- 1) Kierownik Pow. Zarządu Drogowego p. Szpręga w służbie pow. od 1. VIII. 1925 r.
- 2) Siła pomocnicza p. Potracki w służbie od 1. X. 1925 r.
- 3) Drogomistrz Lüdtko w służbie od 9. XI. 1922 r.
- 4) „ Domek „ „ od 15. IV. 1921 r.
- 5) „ Kowalski „ „ od 1. V. 1896 r.
- 6) drożników 22 i 1 woźnica.

B. Bieżące utrzymanie dróg.

W powiecie sepoleńskim znajduje się dróg bitych razem km. 144,639.

W tem jest dróg państwowych (Więcbork—Sepólno—Kamień—Chojnice)	km. 31.070
dróg wojewódzkich (Pamiętowo—Sepólno—Henrykowo)	km. 27.448
dróg powiatowych	km. 82.256
dróg gminnych (w utrzymaniu P. Z. Dr.)	km. 3.865
	km. 144.639

Na robociznę drożników wydano razem zł 17.999,88 przy 47 850,66 godzin roboczych. Koszt jednej godziny roboczej = 0,376 zł. Na pensje drogomistrzów i siły pomocniczej P. Z. Dr. wydano zł 6.358,93, na pensje Kierownika P. Z. Dr. wydano zł 3.789,11.

Na ubezpieczenie wydano z udziału P. Z. Dr. razem zł 1.476,10. Ogółem zażwirowano razem 105 km. dróg bitych, przyczem zużyto żwiru m³ 1050.

C. Nowych powłok sypano.

Na drodze wojewódzkiej Pamiętowo—Sepólno	km. 2.160
„ „ powiatowej Kamień dworzec	km. 1.555
„ „ „ Piaseczno—Latówke	km. 0.788

Bruk przełożono.

Na drodze państwowej w Więcborku	m ² 2.874,35
„ „ „ w Sepólnie	m ² 1.589,92
„ „ wojewódzkiej w Sepólnie	m ² 1.221,65, przyczem zużyto razem kamienia

m³ 1778,50 żwiru m³ 1448,00. Koszt łączny tych robót wyniósł zł 46.533,35.

Przeciętny koszt za materiał wynosił

- a) za kamień surowy 6,50 zł
- b) za kamień brukowy 8,25 zł
- c) za żwir 3,75 zł
- d) za tłuczkę kamienia 4,75 zł.

Mosty.

Naprawiono gruntownie przepust na drodze powiatowej Hłowo, koszt wynosił zł 245,78 i most graniczny powiatów. Sepólno—Chojnice. Koszt wynosił zł 229,00.

Uporządkowano tor i rowy w przestrzeni 80 km.

Drogi gminne.

Stan dróg gminnych nieodpowiada potrzebom komunikacyjnym. Zainteresowanie około naprawy dróg gminnych istnieje, lecz warunki gospodarcze we większej mierze przyczyniły się do zaniedbywania obowiązku utrzymania dróg.

Spółki wodne.

Spółek odwodniających istnieje w tut. powiecie 3, które są pod nadzorem Starostwa i Pow. Zarządu Drogowego.

Szkółka drzewna.

Szkółki powiatowej Pow. Zarząd Drogowy nie posiada, natomiast przechowuje się na dzierzawionym terenie p. Kabata w Więcborku około 100 drzewek owocowych, potrzebnych ewtl. na uzupełnienie. Pozatem dzikie drzewa przechowuje się w liczbie około 100 sztuk w lasku wojackim należącym się Wydziałowi Powiatowemu.

Wykaz administracji Sekcji Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie za rok 1925.

Liczba wypadków w przedsiębiorstwach rolnych i leśnych wzrosła w stosunku do roku ubiegłego. Zgłoszeń do Sekcji wpłynęło 33, roku ubiegłego 25, zatem liczba powiększyła się o 8. Z zgłoszonych 33 wypadków załatwione zostały jak następuje;

a) oddalono wnioski o rentę, gdyż okaleczenie nie pozostawiło żadnych ujemnych skutków	w 7 wypadkach
b) wnioski uwzględnione i odszkodowanie ustalono	w 9 wypadkach
c) z ustalenia renty zrezygnowano	w 2 wypadkach
d) wskutek wypadku było wypadków śmierci	w 1 wypadku
e) postępowanie nie ukończono	w 14 wypadkach
	<hr/>
	razem: 33 wypadków

Oprócz powyższych zgłoszonych wypadków, załatwiono również sprawy z lat poprzednich, które obciążały sekcję Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie.

Na pokrycie ubezpieczeń wypadkowych, Poznański Wydział Krajowy jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń uchwalił w dniu 5 maja 1925 r. pobrać na rzecz Zakładu Ubezpieczeń na rok obrachunkowy 1925 składki w wysokości 50 groszy w stosunku do jednej marki rzeczywistego (przedwojennego) podatku gruntowego oraz 50 groszy w stosunku do jednego złotego podatku gruntowego fikcyjnego jak i dodatek do składek w wysokości jednego złotego od każdego rozpoczętego tysiąca złotych rzeczywistych zarobków, pobranych w roku 1924 przez urzędników rolnych i robotników fachowych.

Rzeczywisty podatek gruntowy (przedwojenny) na obszarze tej sekcji wynosi 30.971,01 mk. fikcyjny 604,50 zł razem 31.575,51 mk. zatem składek wpłynęło 16.670,23 zł minus 2% tytułem należności poborowej dla gmin.

Sekcja liczyła w dniu 31. XII. 1925 r. producentów rolnych (członków Zakładu) z łączną sumą 3.675 i obejmowała ubezpieczonych przedsiębiorstw ogółem 58.756 ha 60 ar 34 km.

Powiatowa Rada Opieki Społecznej.

Od roku 1921 istniejąca Powiatowa Rada Opieki Społecznej rozwiązana została na walnym zebraniu Wojewódzkiej Rady Opieki Społecznej uchwałą z dnia 23. IV. 1925 r. (dekret Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 27. V. 25 r. L- dz. 6/25 W. R.)

Wojewódzka Rada Opieki Społecznej na powyższym walnym zebraniu uzasadniła rozwiązanie tegoż organu, powołując się na będącą w życiu ustawę o wspieraniu ubogich z dnia 30. V. 1908 r. w myśl której każda gmina bądź to wiejska bądź też miejska tworzy Związek ubogich, który zobowiązany jest potrzebującym pomoc udzielić.

W latach ubiegłych zajmowała się Powiatowa Rada Opieki Społecznej zbieraniem dobrowolnych składek czy to w naturze czy też w gotówce, aby przyjąć z pomocą doraźną najbiedniejszym w powiecie. Jednakże, ze względu na nieurodzaj i opłakany stan zbiorów w roku 1925 odstąpiono od przeprowadzenia tej akcji, wskutek czego ograniczono się funduszem pozostałym z roku 1924.

Na podstawie uchwały walnego zebrania z dnia 20. XI. 1924 r. kółek rolniczych i producentów rolnych, którzy opodatkowali się $\frac{1}{4}$ funt. żyta i $\frac{1}{2}$ funt. ziemniaków z morgi, ukończono z zbieraniem danych ofiar w październiku 1925 r. Ogółem zebrano 75,07 ctr. żyta i 233,53 ctr. ziemniaków. Ponadto złożył właściciel ziemski p. Stockmann z Olszewki 6 ctr. mąki, którą podzielono pomiędzy ubogich miejskich. Wobec tego, że Magistrat w Więcborku swego podziału mąki nieodebrał, podzielono przydział ten pomiędzy ubogich gminnych w Włościborzu, Zalesiu i Lutowie. Ze względu na to, że ziemniaki mogłyby

ulec zepsuciu, podzielono je pomiędzy ludność ubogą w miasteczkach, żyto natomiast złożono w składnicy do dyspozycji Powiatowej Rady Opieki Społecznej.

Z powyższego zapasu żyta przydzielono Magistratowi w Sępólnie na wniosek z dnia 17. XII. 25 r. 15 ctr. celem zamienienia na mąkę żytnią wzgl. pszenną i podzielenie jej pomiędzy ubogich miejskich na święta Bożego Narodzenia. Zatem pozostało do dyspozycji na rok 1926 — 60,07 ctr. żyta. Specjalnych składek w gotówce na rzecz Opieki Społecznej nie zbierano.

STAN GOTÓWKI:

	Credit	Debet
	zł gr	zł gr
Saldo na 1. I. 1925 r. .	162,71	
5. I. Ministr. Pracy i Opieki Społ. Warszawa		8,—
16. I. Gmina Płocicz	20,—	
5. II. Kuchnia Ludowa	78,89	
19. II. Lorek Sępólno, za ubranie dla Kleinbauera		32,—
12. III. Kasa Komunalna dla gminnych ubogich	31,—	
% do 1. IV. 1925 r.	6,—	
% do 1. VII. 1925 r.	7,73	
zapomoga doraźna dla Zmarzłej z Zboża		30,—
% do 1. X. 1925 r.	7,91	
podatek od kapitału i rent		0,79
% do 31. XII. 1925 r.	9,11	
koszta i druki dla P. R. O. Sp.		1,65
podatek od kapitału i rent		0,91
Saldo na 1. I. 1926 r.		250,—
	323,35 zł	323,35 zł
Saldo na 1. I. 1926 r.	250,— zł	

Powiatowa Komisja Przewłaszczeniowa dla nieruchomości miejskich i fabrycznych do której skład wchodzi:

- 1) Przewodniczący Starosta Ludwik Dzwonkowski
- 2) członek Jan Kabat z Więcborka
- 3) członek Antoni Bierwagen z Sępólna.

Komisja odbyła 3 posiedzenia, na których załatwiono 21 spraw.

Sprawozdanie z działalności Powiatowej Komisji Oświatowej.

Na wniosek Komisji Oświatowej zwolniony został referent oświatowy p. Hofiman z dniem 30. IV. 25 r. zatem w kwietniu 1925 r. uchwaliła Komisja Oświatowa powiatu sępoleńskiego, aby od 1. V. 25 r. począwszy urządzono wieczornice oświatowe za pomocą sił nauczycielskich tutejszego powiatu. Projekt w tej sprawie opracowany przez p. Inspektora Szkolnego został przyjęty i zatwierdzony. Zrealizowanie wyżej wspomnianej uchwały polecono Inspektorowi szkolnemu. Powiat został podzielony na 7 Rejonów oświatowych i to: Sępólno, Więcbork, Kamień, Wielowicz, Sypniewo, Wałdowo i Lutowo. W poszczególnych Rejonach odbywały się w miesiącu zasadniczo 2 wieczornice oświatowe, a więc w całym powiecie razem 14. W pierwszych miesiącach zawiodł rejon Kamień, tak że w pierwszych dwóch miesiącach maj i czerwiec 1925 r. urządzono tylko 24 wieczornice oświatowych w tutejszym powiecie.

Miesiąc maj i czerwiec były tylko próbnymi miesiącami, aby móż na zrobionych doświadczeniach w tych dwóch miesiącach przygotować nowy plan na miesiące zimowe od 1-go października począwszy.

Uznano jako najważniejszy środek pomocniczy przy urządzaniu wieczornic oświatowych tak zwany aparat projekcyjny. Starano się zatem, aby zawsze dla dwóch rejonów

stał do dyspozycji przynajmniej jeden aparat. Jeden aparat posiadał już p. rektor Zakrzewski w Wiechorku, który to zakupiony został z inicjatywy p. Zakrzewskiego z dobrowolnych składek tamtejszego obywatelstwa na własność szkoły. Drugi aparat przysłało Kuratorjum w Toruniu na wniosek Inspektora szkolnego dla tutejszego powiatu. Trzeci aparat zakupiony został z funduszków tutejszego Wydziału Powiatowego i to 160 zł na własność Wydziału Powiatowego, a czwarty aparat pożyczył Ks. proboszcz Lessel z Kamienia dla tamtejszego rejonu, tak że obecnie pracują w powiecie 4 aparaty projekcyjne. Wieczornice oświatowych urządzono w wszystkich częściach powiatu i to jak już wspomiano w miesiącach maj i czerwiec 25 r., razem 24 wieczornice, a w miesiącach październik, listopad i grudzień 25 r. razem 44 wieczornice, więc razem w pięciu miesiącach roku 1925 urządzono 68 wieczornic oświatowych w powiecie i to przeważnie w ten sposób, że dzieci szkolne deklamowały wiersze, śpiewały pieśni, a nauczyciel wygłosił za pomocą aparatu projekcyjnego referat bądź to treści historycznej, religijnej, krajoznawczej bądź też okolicznościowej.

Tam, gdzie sołtys i może jeszcze kilku rozumnych obywateli w wiosce umieli prawdziwie ocenić wartość oświaty ludu, tam też prawie że zawsze była salka szkolna przepelniona słuchaczami, lecz tam, gdzie sołtys sam jeszcze nie jest przekonany o trwałości Państwa Polskiego, okazuje się chwiejnym, a może też i p. sołtys dlatego, aby nie zrazić sobie obywateli narodowości niemieckiej, sam nie uczęszczał na owe wieczornice, tam też i objętość sołtysa przeniosła się na resztę obywateli wioski. W przeważającej części cieszyły się wieczornice bardzo dobrym powodzeniem, tak, że pan radca Perzynski z Poznania, który jako referent oświatowy Kuratorjum Poznańskiego i Pomorskiego badał pracę oświatową na Pomorzu, a w grudniu 25 r. odwiedził niespodzianie podobną wieczornicę w Orzelku, był wprost zachwycony i temu też dał wyraz na konferencji oświatowej w Toruniu w obecności zgromadzonych tam działaczy społecznych z Pomorza i przedstawiciela Ministerstwa. Powyższe wieczornice oświatowe przyczyniały się często do zakładania nowych towarzystw Powstańców i Wojaków, co dowodzi, że się znakomicie z swego zadania wywiązały. Przeciętna liczba uczestników wynosiła 80 osób.

Nauczycielstwo chętnie poświęca się dla dobra sprawy tem więcej, że czuje się zobowiązane do wdzięczności wobec Wydziału Powiatowego za pieniężne poparcie tej akcji.

Na pokrycie wydatków związanych z urządzeniem wieczornic oświatowych, jak światło, szkła, prowadzenie obrazów świetlanych, portoria, diety dla prelegenta itp. wypłaca Wydział Powiatowy à 15 zł za każdą odbytą wieczornicę.

Sępólno, dnia 20. V. 1926 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Dzwonkowski

Starosta.

W. 2166 / 51

Biblioteka Główna UMK

300020829400